

Vtorek, četrtek in soto izhaja in velja v Mariboru brez pošiljanja na dom

za vse leto 8 g. — k,
" pol leta 4 " — " "
" četrť " 2 " 20 "

Po pošti:
za vse leto 10 g. — k
" pol leta 5 " — " "
" četrť " 2 " 60 "

Vredništvo in opravištvo je na stolnem trgu (Domplatz) hiš. št. 179.

Oznanila:

Za navadno trisopno vrsto se plačuje:
6 kr. če se tiska 1krat,
5 " " " " 2krat,
4 " " " " 3krat.
veče pismenke se plačujejo po prostoru.

Za vsak tisek je plačati kolek (štempelj) za 30 kr.

SLOVENSKI NAROD.

Rokopisi se ne vračajo, dopisi naj se blagovoljno frankujejo.

Med strankami.

„Prihodnost je še zmerom zelo mračna in mnogo trdih bojov bo še treba, predno bo bolje“ — tako nam je te dni pisal slovensk državni poslanec, čegar misli si do zdaj niso prostora iskale v „Slov. Narodu.“ Bili smo često protivni mišljenju tega poslanca, zdaj mu moramo pritrđiti. Ministerska mešnja, ki se zdaj plete, ničesar nam ne obeta. Nemci so s svojo politiko propali, vendar se jim ni bati za njih stanje; cesar sam je sestavljavcu ministerstva naročil, da se nemškó čustvo ne sme žaliti — o slovanskem čustvu ni govoril. Da on sam želi vse svoje narode objemati z enako ljubeznijo, to je naravnost rekel v enem svojih prestolnih govorov. Ali bati se je, da bode mož, kteremu so bile govorjene zadnje besede, razumeval jih le po besedi in da bode malo negoval slovansko čustvo. Ministerska imena, ki se zdaj imenujejo, popolnoma opravičujejo to našo bojazen. Ako odštujemo poštenega Slovana Bělskega, ne nahajamo med ministerskimi kandidati niti enega Slovana — Slovana po čustvu in duhu. Potocki je Poljak — in je bil minister pod Giskrom; Miklošič je Slovan po krvi, v drugem je nemškó učenjak, ki se peča s slovanskimi jeziki, v politiki je podpiral Schmerlinga in Beusta in Giskro. Druga imena so protislovanska. Na Dunaji torej položaja še ne poznajo, ali ga nočejo poznati in si obetajo, da si pomorejo s polovičarskimi pogodbami s Poljaki in s kakim priznanjem à la §. 19. drž. osnovnih postav. „Prihodnost je torej še zmerom mračna in mnogo trdih bojov bo še treba, predno bo bolje.“

Slovenec je treba pripraviti se na boj, poiskati si orožja, določiti si črtež borovanja. Vsega tega iščemo, našli še nismo ničesa. Naši čitatelji, protivni in prijateljski, nam morajo priznati, da smo zadnje čase sami pisali za slogo in odpirali svoje predele izključljivo besedam sloge. Došli do sloge še nismo. To vidimo vsak dan, ko nam pošta donaja tako različnih misli, vse pisane v najboljem namenu, iz čistega rodoljubja — in vendar tako različne, in vendar tako resnične. „Pozabimo!“ pravi eden, a drugi nevoljno dokazuje: „Tudi v prihodnje bodo ob enacih prilikah enako delali, kakor do zdaj, ker jim drugače ne dadé njih načela.

Tega sem popolnoma uverjen, ter stavim z Vami, kolikor hočete; nego uverjen sem tudi o tem, da bodo svoje početje vselej vedeli tako zagovarjati, kakor do zdaj.“ Stati med tako različnim mnenjem je težava. Nobenemu ni moč pritrđiti ali pa obema. Pozabiti! Gotovo, a pred se je treba vprašati, ali smo se zadnja leta kaj naučili? Da bi tako bridke skušnje, kakor smo jih — recimo eden kakor drugi vsi — zadnja leta doživeli, kar vrgli od sebe in da bi iz njih ne posneli nobenega nauka, to bi bil dokaz, da slovenskega naroda ne izpametuje nobena šola, tudi najresnejša ne, šola življenja. In tega nočemo menda dokazati. Ako samo sentimentalno pozabimo, čakajo nas v prihodnje enake bridke skušnje — slovenski narod pa ne more čakati, ako noče poginiti. Nočemo zahtevati, da bi vsak sam sebe obtoževal in si javno sam pepel tresel na glavo ter paral obleko od nog do glave; tudi obvaruj nas Bog, da bi drug drugemu v javnosti naštevati grehe in tako sejali novo neslogo. Ali vsak mora sam s seboj resno obračunati, in resno vzeti v premislik vse, kar mu je očitala nasprotna misel. Sam sebi ne sme nobeden nič pozabiti, nič odpustiti. Le kdor bo sam s seboj strog, on bo pravičen drugim, bode poslušal in uvaževal tudi drugačno mnenje: in le sloga stoječa na splošnem sporazumljenju bode ostala stalna. Ko bi v očigled pretečim nevarnostim tudi za trenotek spravili pod en klobuk vse različne misli, razpršile bi se pri prvi priliki, ako se ne sporazumemo do dobrega, ako bodo hoteli eni zaukazovati in zaničljivo tirjati od drugih pokorščine. Sloga se nam zdi lahko mogoča — sramotna pokorščina nikakor ne!

„Ako je kedaj bila prilika nesrečnemu prepiru med tako imenovanimi starimi in mladimi Slovenci konec storiti, to je zdaj. Ne zamudite te prilike!“ tako nam piše znan mož, ki je do zdaj zaničljivo gledal na nas, delal proti nam. Mi te njegove besede veselo pozdravljamo. Nasvetovani shod v Ljubljani je srečna misel. V osebnih dotiki se bodo srca zopet razgrela, odkrila in sprijaznila. Mnogo prihodnjega programa se bo dalo tam dogotoviti. Samo ako se nismo toliko naučili, da se sklepi delajo zato, da se vestno izvršujejo; ako še mislimo, da moremo s sofizmami prekopicniti veljavne in pošteno storjene sklepe; ako še mis-

limo, da eno samo ime zadostuje svojevoljno ovreči, kar so sklenili od vseh krajev zbrani rodoljubi — potem naj nihče ne hodi v Ljubljano, taki sklepi bodo le začetek novih preprirov in menda imamo že sedanjih več kakor preveč.

Mnogo programa pa se v Ljubljani ne bo dalo določiti, vsaj ne do dobrega — časi so jako spremenljivi, in dokler se Dunaj ne odloči, ne moremo v marsikterih stvareh tudi mi nič odločevati. In vendar bo tudi po razidu in v takih, še nedoločenih stvareh treba delati složno in pa tako, da ne bodo mogle nastajati nobene sumnje. Do zdaj se je v takih razmerah dogovarjalo pōtem privatnih pisem. Takih primitivnih dogovorih dandenes ne veljajo. Prepričanji so, preveč omejeni gledé časa, prostora, mejusobnega spodbujenja, pa tudi gledé oseb. Tu more le pomagati javnost. Tudi v tem oziru se moramo izučiti. Do zdaj se je javnost grozovito zanemarjala. Ravno možje, kterim je narod izročil svojo osodo, niso ničesar storili, da bi se po časopisji misli razglašale, čistile in zvezavale. V vsem je vladala in še vlada neka tajnost, in vendar ima narod pravico zvedeti, kaj se dela zanj in zakaj se tako dela zanj. Potem bode tudi narod imel priliko izreči svoje misli in marsikaj se bo dalo na dobro zasukati, kar je skrivaj storjeno — bilo ali krivo storjeno, ali vsaj krivo tolmačeno — torej povod nezaupanju in vsled tega neslogi.

To so naše misli. Če kdo drugače sodi, naj se oglasi: Najbolji dokaz, da pošteno ravnamo, bode to, ako bodo naše misli in dejanja javnosti iskala; to bode zbujalo zaupanje, in na splošnem zaupanju stoječa sloga nam obeta kaj stanovitosti.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 5. aprila [Izv. dop.] Vsled izstopa slov. drž. poslancev iz škotske lesenjače je že zdaj poprejšnja poparjenost jela preobračati se v navdušenje in očitvidno temo preriva nova zora v ljublj. narodnih društvih. Ljubljana se veseli in njena društva se nadejajo novega življenja; mi pa, ki nam je vedno delo pred osebami, presrečno pozdravljamo sicer

Listek.

Beseda o Matici.

(Konec.)

Zemljevidi, ktere nam je Matica poklonila, so nas jako razveselili. Kökenova kamenotiskarna na Dunaji izdeluje zares občudovanja dostojne proizvode, kterih je od jeklorezov na prvi pogled jedva razločiti. *) Pri Evropi je kopno od mokrega na nekterih potezih premalo razločeno; sicer pa nam se vsi zemljevidi jako ugajajo. Je-li imé „Ilirija“ (na Evropi) samo slučajno? Nam je na imenu malo ležeče, ako le večo narodno moč dobodemo. Ako le imamo moč, za ime si ne bodemo v skrbeh, kakor smo se nekđaj od Machiavelli-ja naučili, ki piše: „perché o' sono le forze, che facilmente s' acquistano i nomi, non i nomi le forzi“. — Želeti je, da bi se zemljevidi na trdnejšem

*) Slučajno opominjam čitatelje „Slov. Nar.“, da je jako lep in jako razviden zemljevid Štajerske in Koroške in kosa Kranjske izpod tega kamnotisa na svitlo prišel; cena po 15 soldov; risal Kozenn.

papirji bili natisnili, kakor se zemljevidi sploh natisnujejo.

Ker se je odbor Maticin že napolnil, atlant v slovenskem jeziku izdati, treba mu bode tudi za dober in soglasen zemljepis skrbeti. Jesenkova „zemljepisna začetnica“ je res izvrstna knjiga, ali premalemu delu slovenskega občinstva namérjena. Zató se naj Matica čem brže za tako knjigo briga, ktera bode obsegu zemljepisnega znanstva in poleg tudi velikim potrebam Slovencev zadostovala. Najbolje bi bilo, da posebni osek Maticinih udov načela in obseg takemu delu določi, in se za najboljšo delo primérna nagrada razpiše. Takó ne bode treba na vrat na nos kake nemške knjige predstavljati; ampak spisatelj naj po dobrih pripomočkih v dobri in prosti slovenski besedi „geografijo“ spiše. Čudno pa bi bilo, ko bi Slovenci imeli sam atlant brez soglasne zemljepisne knjige. —

Vodnikove *) pesni potrebam slovenskega občinstva jako ustrezajo; kajti izdaja l. 1840., v kteri — najbrž iz same bojazljivosti — niti najkrasnejša pesen

*) Levstik naglasuje Vodnik, kakor je Vodnik v svojem samoživotopisu l. 1796 štrikrat pisal.

našega pevskega „prvaka“, Ilirija oživljena, ne stoji, nikakor ni zadostovala. V Maticni izdaji imamo Slovenci prvokrat poezije našega prvega pesnika popolnoma natisnene. Hvaležni moramo biti vredniku, da nam ni prvih pesenskih poskusov Vodnikovih, v Markovih „Pisanicah“ (l. 1780.) natisnenih, prikratil. Takó nam je lože, pesnikovo razvijanje v poeziji razumeti in pregledati. Lepa in od vrednika dobro opiljena je doklada onih narodnih pesni, ktere je Vodnik pozabljivosti in pogube otel. Pisanje „jora“ na nekterih mestih je novotarija, ktero bi Levstik bolje bil opustil, nego da jo je upotrebil. Pogrešamo pa pri vsej veljavnosti te izdaje še dvoje: prvič predgovora o vredjenju teksta in Vodnikovih rokopisov (o čem nam je že rajni Hicinger nekoliko v „Vodu. Spomen.“ priobčil in omenil) in drugič preglednega in zvestega Vodnikovega životopisa. Kajti vsi dosedanji so ali površni ali nedostatni ali pa premalo natenki. Oboje bi vredniku „Vodnikovih pesni“ najbolje in v prvi vrsti pristojalo. —

V letopisu Maticnem nahajamo nekoliko takih prenardeb, s kterimi se popolnoma skladamo. Bibliografija in pregled slovenskih čí-

ozno a vendar dobro nam došle poslance; radi bomo edli z njimi velikonočno jaguje v domačiji ter pozabili se, kar se je zgodilo, kajti s tem činom naših poslancev si obetamo novo éro na Slovenskem. Slabi časi nas avst. Slovane gotovo še čakajo; še bode zlivala lunajska vlada svoje neprijetne hudournike na nas. En škra je dozorel, a našli se bodo še drugi Giskri, ki nas ne bodo božali; paziti je toraj treba, da ne bomo spali, ali — kar je še huje — imeli domače vojske, kader nas bode hotel naskočiti nasprotnik. Mislimo — to je tudi želja mnogih rodoljubov —, da bi ne bilo odveč, ko bi se zopet zdaj, kose bode snovala kmalo nova drž. sistema, sešli veljavni možje raznih slov. pokrajin h konferenciji v Ljubljano ali kako drugo pripravnostno mesto, da se natanko posvetujemo in porazumemo o slov. programu in potem ob času sovražnih nalivov branimo s zedinjenimi močmi majko domovino.

Nisem mislil več spregovoriti o gasilnem društvu, vendar par besedi smo Tagblattovim patronom še na dolgu. Ker nam ta listič vedno očita, da smo prenapeti celo pri občekoristnih zavodih, ki morajo stati nad politiko, vprašamo: ali je bila mar res kedaj našim nemčurjem resna volja napraviti gasilno društvo kot isto društvo, ki ima namen le gasiti in varovati bližnemu škodo? Ako bi bila to istina, ne bili bi pred nekoliko leti vrgli ad acta tiste ponudbe, s kojo je bil „Južni Sokol“ pri volji prevzeti vse vodstvo in odgovornost gasilnega društva na-se. Denes nas vlečejo v društvo, iz kojega nas so nekaj podili. Tagblatt, hic Rhodus, hic salta! Mi torej vemo, da gasilno društvo v sedanjih obliki nima nikakor blazega namena, zato se tudi nikdar ne bomo stavili pod njegovo nemško komando in se maskarili s prusko „pickelhavbo“, ktera nam je že pred štirimi leti dosti presedala. —

V nedeljo bode dalo dramatiško društvo, ktero je letos posebno vro spolnovalo svojo nalogo, v dež. gledišči svojo zadnjo predstavo v letošnji sesiji. Igrala se bode veseloigra „Striček“. Ljubljanski nemčurji so imeli letošnje leto posebno smolo z igralci in igralkami. Ne le da so bili vedni prepiri, je „consortium“, ki je vso reč vodil, moral še precej hudo v žep seči. Eden za drugim se igralci izgublajo iz Ljubljane, tako da denes še kake kaj vredne igre več na oder ne morejo spraviti. Šepetalca celo je vzela noč, da nihče ne ve kedaj in kam je prišel. Slabeje bi se slov. gledišču gotovo ne godilo. Po veliki noči bode napravilo še eno pevsko-gimnastično predstavo čitalnica združena s Sokolom. —

Iz Ljutomera, 5. apr. [Izv. dop.] Naši ustavni kričači so si v članku „ein Wahlsieg der Clerikalen“ (Tagespošta 3. t. m.) spet svedočbo siromaštva podpisali. Oni nimajo niti toliko političnega izobraženja, da bi različne politične stranke in njih skupke v Avstriji poznali. Tista stranka, pri kateri je samo eden duhovnik, goji po mnenju naših zvoničnih politikarjev (kirchthurmpolitiker) klerikalne težnje. Na toliko še niso napredovali, da bi stvar od osebe razločiti mogli. Morjem jih zagotoviti, da naše narodne težnje le na to

talnic (oboje od dr. Coste) sta ne samo jako ugodna in pripravna, nego tudi historički važna dodatka. Nekteri spisi, n. pr. prekmurski knjižniki (od B. Raiča), O kmečkih puntih (od J. Parapata) in še kaka dva ali trije razširjajo Slovencem okrog narodovih in historičkih vednosti; nekteri spisi pa n. pr. Pogled v Pohorje in Slovenci in sedemnajsti vek so tako v obziru na jezik (posebno prvi), kakor na znanje (posebno drugi) prav beraški in skoro čisto prazni. Poleg teh so nekteri „zabavni“ spisi popolnoma neslani, in škoda je bilo dragega tiska in papirja. Beletristika se v Matičinej dvorani še nič ni udomačila; ako se ne bode za njo bolje skrbelo, raje je nikar v „letopisih“ v spomin jemati.

Toliko o knjigah za l. 1869. izdanih; o pozitivnih nasvetih zastran knjižnega delovanja in drugih Matičinih del o svojem času. Kajti to, da se je Matičina delavnost vsaj v nekterih ozirih zboljšala, nam za zdaj dovoljuje ter nas v dobrih nadejeh utrjuje.

V Mariboru marca meseca 1870.

Janko Pajk.

merijo, da bi se zavest Slovencev zbudila, njihov jezik izobrazil in duh slovenske narodnosti oživel. Da so se tem težnjam tudi nekteri duhovniki pridružili, so naše težnje zaradi tega tem manj klerikalne, ker ti duhovniki svoje posebne klerikalne koristi pri tem ne iščejo. Naše težnje zahtevajo narodni napredek: kdor je zanj, je z nami, kdor proti njemu, naš protivnik, bodisi duhovnik, ali svetovnjak. To razumeti, je za naše ustavne kričače previsoko. Pa kaj bi se tudi moglo pričakovati od zaroda, kateri, ako ni na lovu, ali ako si v gostivnici starih kvant ne pripoveduje, na Miheličevi klopi sedi, v zrak zija, zeva in Bogu dan krade. Zavolj tega zaroda tako imenovani ustavni stranki za res ne zavidamo, ker on samo škoduje. — Naš novi okrajni zastop je gotovo za svoboden razvitok Avstrije, hoče iz Avstrije pravno državo narediti, v kateri so vsi narodi enakopravni. Za tem je težil tudi naš prejšnji okrajni zastop. Res je, da v našem okrajnem zastopu tudi mnogo kmetov sedi, ali mora se tudi na to ozir jemati, da so naši kmetje razmerno bolje razviti in da jih stvar brez tujega vpljiva mika. Želeti bi bilo, da bi povsod tako bilo, ker dokler se kmetovalec za javne zadeve ne briga, tako dolgo tudi ni svoboden državljan. Brez tega pa ne more nobena država obstati, in zaradi tega voli kmeta v javne zastope, da se uči, da sesvoje naloge kot državljan zave in da si pridobi duh edinstva, kar je podlaga državi. „Duhovni agitator“ ima tedaj prav, ako prosto ljudstvo za to stvar spodbuja, in ono mu bode s časom gotovo bolj hvaležno, kakor Vam nedelavnim kričačem. Pod Vašim vodstvom bi kmetje obudaliti morali, ker se ne bi nič učili, kar njih bitju odgovarja, ter bi se morali sukati, kakor bi jim Vi žvižgali. Pod Vami bi vsak trag samostalnosti zgu bili, ker Vi ste najegoističnejši zarod, kateri je le kdaj na svetu bil. Vi duhovniku agitacijo očitajte, ne pozabite le na agitacijo, ktero ste Vi po A. R. napravljali. Od drugih agitacij nočem govoriti. Ta mož se je vozil spremljan od svojih dveh velikih psov po vaseh, ter prosto ljudstvo za Vaše namene obdelaval ter narodno stranko na različni način sumničil, pri čemur je njegova marcijalična podoba in pretnje njegove zdravniške prakse mnogo pomagalo; in vendar Vam je ljudstvo prostovoljno hrbet obrnilo, ker je Vašo puhlost spoznalo. Ne bojte se, da bi novi okrajni zastop prosil, da bi se šolska postava zavrgla; res da se bo trsil, da se ta zelo težavna postava zboljša, in da bo zvesto nad tem budil, da poleg te postave naš narodni razvoj ne bo škode trpel. Ravno tako novemu okrajnemu zastopu ne bo treba za Slovenijo prosjačiti; ker vsaka živahna ideja mora enkrat predreti, in najvišja stopnja narodnega razvitka je ravno narodna uprava. Njo bodo Slovenci tako gotovo dobili, kako gotovo so, in jaz samo želim, da bi še Vi to doživeli, da se Vam v možganih o pojmu „narodni duh“ (Nationalgeist) zvedri. Sicer ima novi okrajni zastop glede peticij gotovo na Ljutomerskem občinskem uradu svarljiv izgled, kjer vendar Vaša stranka sama stoluje. Skoro vsak teden je ta odbor prosil za to in za ono; kak dobiček je občina od tega imela, je „Slov. Nar.“ že popisal. Polaganje računov se je, kakor znano, zatezalo. — Kar se cest tiše, so zdaj v obče povsod jako slabe, da se ne more po njih voziti; ali temu je jako neugodno jesensko in spomladno vreme krivo, in ceste ljutomerskega okraja so v tej zadevi še ene izmed boljnih. — Ormuška okrajna cesta je mnogo slabejša, in vendar se pošta iz Ormuža vsak dan do mesta, na katerem se menja, pelje; samo Bog-oče in poštar ljutomerski ob enem noče, ako ravno se po veliko boljši cesti ljutomerskega okraja vozi, zapreči. Ali on ne stori tega zavolj slabe ceste, ampak da svoje stare poštarke kljuse in svoja razklopotana in srce trgajoče poštarke kola varuje. Za res je že zadnji čas, da se ta pošta od ravnateljstva uravna; ker potniki so primorani si druge privatne vozove najeti, ker kola g. poštarja niso za nobeno rabo. Zdi se toraj, da morajo ceste zaradi tega slabe biti, da g. poštarja zakrivajo. Na zadnje, gospoda ustavni kričači, še eno reč. — Ako ne prestanete narodne stranke ščuvati in izazivati; ako nimate še na gostivniških škandalih zadosti, ampak še razun teh druge imeti hočete, bode se Vam narodna stranka z drugim

orožjem naproti postavila. — Ne kličite nas na mejdan! —

Iz Laškega, 5. aprila. [Izv. dop.] Če človek bere vse, kar sklepa naš „fortschrittverein“, misli si to društvo vse drugače, zlasti če čuje, da ima na papiru 134 udov. Kako revno pa je v resnici, razvidi se iz tega, da vseh 134 udov ni imelo toliko veselja do „fortschritta“, da bi bilo Wiesthaler-a naročilo si na Laško, ampak sklenilo se je, da je boljši, da se vseh 134 udov pelje v Celje ga poslušat — ker je — tako ceneje. Preljubi fortschritlarji, glejte, ko bi bili Vi še bolj praktični, pre naredili bi Vaš zadnji sklep o cerkvenem premoženju tako, da naj se cerkveno premoženje konfiscira in dá Vašemu društvu. Vi potem lahko poslušate zastoj Wiesthaler-a in gospod Povše si lahko kupi natoroznansko knjigo in premišlja v vsej pobožnosti rojstvo in življenje — tice kukavice. — Sicer pa naj se Vam godi dobro in naj usmiljeni bog še dolgo ohrani gospoda profesorja Mařeka v Celji, da Vas bo še dalje hodil dojit s svojim političnim mlekom. —

Iz Idrije, 5. aprila. [Izv. dop.] Kmalu po volitvi našega deželnega poslanca g. Lipolda je posestnik krčme „na pristavi“ g. J. L. vse volilce imenoval „gnoj“ rekši: ko bi bil jaz Lipold, ne hotel bi, da bi me volil tak gnoj! Ko je družba, kateri je g. L. . . . tako neokusno razlagal svojo politično modrost, tega „gospoda“ opominjala, naj ne žali vsega naroda, je on v svoji nemškutarski navdušenosti še enkrat ponovil svoj imenitni izrek. Te grde besede so volilce globoko žalile in bilo je že skleneno g. L. . . . ca tožiti. Zakaj so to kasneje opustili, ne vem, zdaj je stvar že zastarela. Gospod razžaljivec je tako res odšel svoji kazni, vendar ga moramo vprašati, ali je njemu dandenes „postmajster“ že toliko kakor baron in ali on misli, da se „človek začne še le s postmajstrom“ in da je vse drugo le „mist.“ Saj so vsi volilci vrli pošteni-jaki raznih stanov: duhovniki, obrtniki in tudi nekoliko učiteljev? Ne mogel bi se taki surovosti nadržiti, kdor je bral g. L. . . . covu ime v čitalničnem zapisniku (zdaj ne več). Kdor pa vé, da je omenjeni gospod ob enem tudi denarničar ljubljanskega konstitucionalnega društva za tukajšnje ude (ne vem koliko jih je), ta si bo navedene besede iz takih ust prav lahko razložil. To je zopet en kos onega spoštovanja, kterega dajo nemškutarji poštenim političnim dejanjem „svobodnih“ državljanov, to je pa tudi dokaz, da naj „L. Tagbl.“ suroveže, zarobljence in neotesance išče v svojem lastnem taboru.

Iz Trsta, 5. aprila. * [Izv. dop.] Tukaj se pripoveduje, da bi tukajšna vseitalijanska stranka rada napravila 1. maja pri „lovcu“, lepem sprehajališču zunaj mesta, veselico, pri kateri naj bi se italianisimi sprijaznili z okoličani. Kakor mi je pravil okoličan, ki je bil nekaj pri godbi prejšnjega okoličnega batalijona, slišal je od eksmajorja Mavronerja, da bode godba razpuščenega batalijona zamenoma igrala z godbo „gimnastike“, ki se bode te tak med seboj vrstili, da bo okolična godba igrala slovenske narodne, druga pa čisto italijanske, kakor popotnico lovčevu (bersagliere), garibaldove in enake. Mislim, da iz te moke ne bo nič, kajti kar je naših narodnjakov se ne bo nobeden udoločil te veselice, razen nekterih odpadnikov, kterih se žalibog tukaj ne manjka, ker so med njimi tudi taki, ki pobegnejo za maslice vina v nasprotni tabor. Takim mi po navadi zakličemo: Srečno pot! — saj veter le smeti pobira, zrnje pa ostane in rodi.

V naših uradih je gledé ravnopravnosti v Trstu prav slabo. Ako vstopiš v pisarnico in ne znaš laški, prišel si toliko kakor v kitajsko knjižnico. C. k. uradniki, napisi, pisma vse je italijansko. Ako nagovoriš uradnika slovenski, zadere se na-té s stereotipnim: cosa volete? in ako mu razložiš, da si Slovan, brani se tē, kakor da bi imel nalezljivo bolezen in te porine k drugemu uradniku, drugi zopet k tretjemu in vselej ti na taki poti od Poncija do Pilata preteče lep čas, predno ga najdeš uradnika, kteremu znaš svoje želje razložiti in še ta te le nevoljno poslušaj. Ravno tako slabo je tudi z našo šolo. V okolici in v mestu nimamo ne ene

slovenske glavne šole in otroci se skoraj po sili poitalijančujejo, kajti da bi jih na Kranjsko pošiljali v šole, to ne gre. Kader pa se otroku enkrat italijančina ucepi v srce, ni je več spodriniti in otroci potem pozabijo še to malo slovenskega jezika, kar so se ga doma naučili. Kdor bi nam mogel odpraviti te napake, pridobil bi si velike zasluge, pa mislim, da ne bode iz vsega nič, predno ne dobimo zedinjene Slovenije. Še le potem bi vsaj v nekoliko utegnili zgubiti po naših ulicah magistratni „Aviso“ in „Edito“ svoje izključljivo gospodarstvo. Bog daj, da bi se v kratkem začelo resno delati za zedinjeno Slovenijo, kajti vsak zgubljeni dan nam vzeme terena in ljudi, katerih nikdar več ne pridobimo nazaj.

Politični razgled.

Obe zbornici državnega zbora ste zadnji čas svoje nemško mnenje o zdanjem položju izrekli. Gosposka zbornica je sprejela na Šmerlingov nasvet neko resolucijo v prid in hasen decemberske ustave. Zbornica nemških poslancev pak je v istem zmislu sprejela adresu na cesarja. V tej adresi se vrača stara nemško-avstrijska modrost, da federalizem polje Avstrijo in svobodo v pogubo. Zatorej ti nemški poslanci zagotavljajo, da ne bodo nobene vlade podpirali, ki bo ustavna tla zapustila. — Ljubiša je izstopil, ker je zvedel, da dalmatinska zadeva ne pride na vrsto.

Grof Potocki ni še zbral novega ministerstva. Imenuje se čedalje več imen, kakor: Kellersperg, Miklošič, dr. Bělsky in Brauner (Čeha), Koller, Hye, Unger, Lasser, itd. Posebno Rechbauerja, iz graškega deželnega zbora znanega strastnega nasprotnika nas Slovencev, si prizadeva Potocki dobiti. Nemški časniki pravijo, da Rechbauer dozda ni še ponudbe sprejel. Sploh je videti, da Potocki išče prej mož predno ima načela, kar je razvidno iz imen, ki se skupaj imenujejo, pa so po svoji politični preteklosti čisto različni. Cela situacija se bode še le morala zjasniti.

Česki časopisi ne upajo mnogo od ministerstva grofa Potockega. Vsi povdarjajo, da bode ministerstvo, ki se zdaj sestavlja le prehodno. Od Potockega, kateri je pod sedanjo ustavo, ministroval z Giskrom glasoval itd., ne pričakujejo ničesa ter poudarjajo odločno, ka je njih program le deklaracija. „Nar. Listy“ izrekajo, da za to ni od Potockega nič upati, ker česke opozicije, nje tirjatev in moči niti ne pozna. „Pokrok“ pravi, da je že perfidno vabiti v ministerstvo take možé, ki so se odlikovali le v preganjanji česke opozicije (Koller, Kellersperg itd.) — Po dunajskih sporočilih je pa Potocki českim voditeljem na znanje dal, da hoče njih tirjatve poznati. Torej bodo česki zaupni možje te dni sešli se v konferenco. Česko plemstvo je baje pri volji Potockega podpirati. — „Nar. L.“ se iz Dunaja telegrafira, da je cesar izrekel Potockemu namero, dati se na Českom za kralja kronati; sicer pa je baje djal, da je proti federalizmu.

Voditelj magjaronov v Reki priobčuje pismo, v katerem Deaku očita, da svoje dane besede, ka bode takoj po rečkem protestu proti Hrvatom Beka k Ogerskemu pripala, ni držal. Deak odgovarja, da enacega zagotovila ni dal.

Zedinjenje Nemčije ima kakor znano na Badenskem najgorkejšo zagovornike. Veliki vojvoda badenski je v prestolnem govoru, s katerim sklepa deželni zbor, rekel: Upam da bo moje ljudstvo z menoj vred vztrajalo pri dosézanji najvišega namena, nemškega narodnega zedinjenja. Zveze s severnim bundom veselo značijo vedno napredovanje k trdni edinosti vseh nemških držav.

Poročilo iz Francoskega, da hoče Napoleon postavo o prenarredbi ustave s splošnim glasovanjem francoskega naroda potrditi dati, kakor je dal l. 1852 svoje cesarovanje potrditi, — se potrjuje. Republikanska opozicija je proti tej nameri, rekši, da se bode zdaj v drugoč glasovanje naroda napak in svobodi na škodo rabilo.

Iz Španije je slišati o novih uporih proti vladi. Razen v Barceloni, kalil se je mir tudi v Salamanki, Kartageni in Seviji. Vladni listi poročajo, da je bil hrum povsod v kratkem času zadušen. — V kortesih je španjski minister poročil, da je tudi upor na ameriskem otoku Kuba potlačen.

Razne stvari.

Ž. (Okrajni postopač). Narodnjak, znan po svojej jovijalnosti, sreča v nekem kraji, kjer je nemškutarstvo reprezentirano po nekoliko možiceljnih, kmeta in ga vpraša: No Matijec, kam pa? „V zicengo k pecirskfertretengi“, se ta naglo odreže. Hm, hm, pravi narodnjak, ali bi pa ne bili mogli Vi to tudi slovenski povedati. — „Jaz pač govorim, kakor čujem in znam; no gospod, pa Vi povedite, Vi ki ste boljši Slovenec, kot jaz, kaj se pravi „pecirskfertretenga“ — prasha kmetič in misli, sedaj sem ga pa ujel. Narodnjak pa hladnokrven kakor vsigdar pravi: Nisem ravno tako učen v slovenskem, pa to menda ne bo tako težko, — Bezirk se pač pravi okraj — vertreten — treten — hm — hm se pa pravi stopati, no Vi ste pač okrajni postopač — pravi in odide. Kmetu se je pa ta izraz tako dopadal, — da se je celi pot v „zicengo“ smejal in ko ga drugi postopači prašajo, čemu se smeji, jim vse pové in sedaj je pri vsaki „zicengi“ smeh češ — denes smo pa zopet okrajni postopači vkup. Pa okrajni postopač gosp. K. . . . se ni smejal, ko je to zvedel, marveč resno se je držal, kakor bi plat zvona bilo in zarenčal: Wann hat N. N. das gesagt? Pravijo mu, da je tega že toliko in toliko časa. Gosp. K. je skoro solze točil, ko čuje, da je reč že zastarana, in da ne more več oprati okaljene časti okrajnih postopačev. — * (G. Brandstetter) in njegov pristavek g. Seidl bosta — kakor v „N. fr. Pr.“ beremo — maja meseca šla „verfassungstag“ igrat v Št. Lenart. Ker je ustava ravnokar fliško naredila z njenimi preroki in ministerstvom vred, obhajala bosta ta dva hrabra junaka menda posmrtno sedmino za ustavo. Ustava bo torej imela svoje „klageweiber“, kakor so žalovavke — najete vsaj — bile navadne pri starih paganskih narodih. Prosit! *proprificaa-ae*

* (Strosmayer) je s pismom odgovoril tržaškim Slovincem in sploh tamošnjim Jugoslovanom, kateri so mu bili poslali, zaupnico. V tem pismu pravi: Bog daj, da bi delovanje koncila koristilo kar največ cerkvi in pravemu napredku človeškega društva. Ker so bili tržaški Slovani zaupnici pridelni prošnja, naj se Str. poteguje za vpeljavo narodnega slovenskega jezika v liturgijo, pravi Strosmayer: „Vaša priporočilo je že od nekdanj živa in srčna moja želja.“

* (Jezikoslovna smešnica). Pri zadnji rekrutbi v Mariboru je bil vprašan slovensk fant po svojem rokodelstvu. Fant odgovori: „Po leti doma delam, po zimirajžam.“ Ker komisija ni tega umela, se hoče nazoči plemenit in pesnišk ud okrajnega zastopa mariborskega skazati celega moža in narekuje v zapisnik: „Seifensieder.“ „Po zimi rajžam“ se je glasilo v baronskih ušesih kot „seifensieder“ in kozel v protokolu je bil gotov. Po Mariboru se zdaj temu vse posmehuje nevedé, da se s tem zasmehuje vsa nemškutarija.

* (Iz Metlike) smo zvedeli, da je bil 24. marca izvoljen g. Srečan Hes za župana, gg.: Franjo Gustin, Anton Golija in Jakob Drganec za svetovalce. V odboru je med namestniki tudi vrli narodnjak Miroslav Horaček. Naš dopisnik nam obeta še mnogo veselega iz teh krajev.

* (Podkovana beseda). Zadnje dni so nemški časniki tako memogrede omenjali necega Herbstovega izreka, ki se mu je iz ust spenil takoj po izstopu novih deklarantov. Mi smo tako srečni, da smo to besedo zvedeli; glasi se: „Opozicija je pozabila, da lahko vladamo s konventom, če ne moremo več imeti parlamenta.“ Pa ne bo vladal g. Herbst niti s konventom niti s parlamentom.

Národno gospodarstvo.

V Trstu, 8. aprila.

Les se zarad pomanjkanja robe še vedno prav dobro prodaja, inostranstvo zahteva dosto robe in cene bi se znale držati ta in še drugi mesec precej visoko.

Moka posebno srednja roba za domačo rabo je našla te dni obilo kupcev, za druge dežele je bilo malo prodaje. Pšenica banaška se je prodala te dni po glđ. 6.60 liber 116, furlanska koruza glđ. 4.25—30 liber 116, ječmen srbski glđ. 3.60 cent., fižola še vedno pomanjkuje, cene so trdne, posebno se poprašujejo rudečem, rumenem in zelenem fižolu. Maslo ide slabo, z Aleksandrije ne pridejo toliko zaželjena večja naročila. Plačuje se danas lepa roba po glđ. 49. do glđ. 50 prct.

Cenik različne robe.

Franko kolodvor Trst.

7. aprila 1870.

Smrekov in jelov les:			
deske (žaganice) koroške od 10—14"	za 1200"	glđ.	78 do 80
" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " štajerske " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
skurette, koroške 8 do 14"	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " štajerske 8 " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " kranjske 8 " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
remelni (moral) koroški 3/4" beneč. debeline 100"	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " polovičarji " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " (moral) kranjski 3/4" dunajsk. debel. 100"	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " polovičarji " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
trami, razne mire od 15' dolgine naprej in od 3/5 do 9/11 debeline za francoski □	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
bordonali, razne mire od 18' dolgine naprej in od 10/12 debeline naprej za francoski □	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
Bukov les:			
deske (žaganice) dolge 10 1/2' od 8 do 10" široke, 8 do 9" debele za 100 kosov	" " " " " " " " " " " "	glđ.	42 do 45
deske (žaganice) dolge 12' od 8 do 12" široke, 10 do 11" debele, za 100 kosov	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
tavolette, dolge 6 1/2' od 9 do 10" široke, 2" debele, za 100 kosov	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
tavolette skart	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
doge po 3 pedi dolge, 27" od 3 do 5" široke, 5 do 6" debele za 100 kosov	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
doge po 4 pedi dolge 36" od 3 do 5" široke, 5 do 6" debele za 100 kosov	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
bordonali razne dolgine in debeline od 10/12" naprej, za francoski □	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
drva, dolge 30" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
Hrast, obdelan, razne dolgine in deb. za fran. □	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
mecesen, " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
borovec, " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
oreh, " " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "

Moka, nar fineja (Kaiser) I.	za cent glđ.	10 do 10 1/2
" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
Otrobi	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
fežol, rudeči	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " rumeni	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " zelenkasti	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " beli	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " kokes	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
slive	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
maslo	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
slanina (špeh)	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
loj dalmatinski	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
krompir	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
seno, konjsko, dobro	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " kravje	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
slama ržena v snopéh	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "
" " drobna za stelo	" " " " " " " " " " " "	" " " " " " " " " " " "

Poslano.

Banko „SLAVIJO“ zastopajo na Koroškem, razun že prej imenovanih tudi naslednji in sicer: Za spodnjo Rožno dolino gosp. Jože Krasnik v Glinjah, za gornjo Rožno dolino gosp. Janez Černut v Ločah, za beljaški okraj gosp. Janez Eigner v Bernici in za Ziljsko dolino gosp. Ferdo Vigele v Bistrici.

V Trebiži 1. aprilá 1870.

Jan. Jereb, uradnik in organizator.

Dunajska borsa 8. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 fl.	70 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov.	—	—
Enotni drž. dolg v srebru	69	95
1860 drž. posojilo	97	10
Akcije narod. banke	718	—
Kreditne akcije	259	70
London	123	90
Srebro	120	25
Cekini	5	84

Kolikor je izdalo število nam poslanih iztisov, priloženo je današnji izdaji „vabilo na naročbo“ po g. Samecu poslovenjenega ruskega romana „Dim“

Ces. avstr. in kralj. oger. izključljivo privilegovano

jako čisto, nedišeče in nepremočljivo

mazilo za usnje (Lederfett-Schmiere.)

Rabljivo za vsake baže usnja, obutala ž njimi namazana ne potrebujejo površnih črevljev, podplati še enkrat tako dolgo trpe.

Ces. kralj. privileg.

Pâte Impératrice (pasta za roke in obraz)

„Pâte Impératrice“ odpravi vse nečednosti in madeže na roki, napravi kožo mehko kakor žamet in belo kakor sneg, daje nohtom naravno čvrstost in barvo ter popolnoma nadomestuje mýjlo [žajfo.]

Ces. kralj. izključlj. priv.

Oxfordska esenca

proti bolenji zób.

Ces. kralj. izključlj. priv.

mišnica

proti podganam, hišnim in poljskim mišim, krtom.

BENZIN,

najbolji pripomoček za izpiranje mastnih madežev, nenadomestljiv.

Glicerinsko mýjlo in glicerinska smetena,

proti nečisti razpokani koži, proti lusknati (schuppig) koži na glavi.

Žganje iz vinskih droži

(Franz-Brandwein.)

Najhitreje in najzanesljivejše zdravilo proti večini bolezni, proti ranam vsake baže, obstrljeninam, sekotinam, ubodninam, glavo in zobobolu, starim bolečinam in teklinam, raku, prisadu, perečim [vnetim] očem, hromatom in hobotam vsake vrste itd. itd.

Sok iz štajarskih zelišč (Kräutersaft)

proti boleznim na prsih.

Čisto, pravo olje iz kitovih jeter

(Dorsch-Leberthran) proti jetiki in sušici.

SANTONIN TABLETS

proti otročjim glistam.

Mazilo proti ozebljini in kurjim očesom

posebno izdatno.

Orientalaska voda,

iznajdena od dra. Walkerja v Londonu, proti protinu, reumatizmu, glavobolu itd. itd.

Kolonjska voda (Kölner-Wasser),

od najstarejšega destilatérja: Janeza Marie Farina, dvornega zakladaveca Nj. Nj. V. V. Friderika Viljehma IV., kralja pruskega, Nikolaja I. cara vseh Rusov, Viktorije kraljice angleške itd. itd.

Revalessière du Barry

zdravi brez vračil in stroškov vse bolezni v želodecu, na živcih, na jetrih, na žlezah [bezgavke,] mrenah, zdravi težko sapo, bolečine v mehurji in živcih, jetiko, navduho, kašelj, neprebavljivost itd. itd.

Didier-ovo belo goršično zrnje

(Schenkörner),

proti bolečinam v želodecu, krču v želodecu, slabemu prebavljanju, krču, bolečinam na jetrih, napihavanju, glistam, koliki, zapetki itd.

Dra. Göllis-a splošna jedilna štupa.

(Universal-Speisepulver).

Kdor zavoljo želodčeve slabosti, ali zato ker ni mogel jedil dobro prežvečiti, ali zato ker je povžil ali preveč ali pa preslabih kakorsikoli imenovanih jedil čuti med jedjo ali po jedi kakovšno neugodnost izhajajočo iz trebušja, kogar v takih okoliščinah napenja ali tišči v želodecu, komur se kislo ali žltovo rega, kogar vznemirja, po trebuhu kolje, mu slabo prihaja ali prihajati hoče: naj vzame polno žličico [če je žličica jako majhna, dve žličici] te štupe na suho v usta [najbolje na jezik], naj jo z vodo ali [kar je prijetnejše] s pomešanim ali čistim vinom doli splahne, naj potem še popije polno kupico vina ali vode in v kratkih trenotkih bodo popolnoma zginile vse one težave in na njih mesto stopi tako prijetno čutilo nasitenja. Komur bi okus štupe ne bil pogodu, naj jo jemlje v omočenih oblatih. Posebnega spomina je vredno, da ta štupa vsem napenjajočim jedilom in upijanijočim pijačam hitro odtegne njih sitne lastnosti.

Seidlitzova štupa od Molla

(Seidlitzpulver von Moll) proti boleznim v želodecu in trebušji.

Vse to se dobi pri **F. Kolletnig-u** v Mariboru.

Beli prsni sirop

od G. A. W. Mayerja v Bratislavi.

[leta 1867 v Parizu z nagrado obdarovan.]

Najboljše domače zdravilo proti zastaranemu kašlju, dolgoletni hripavosti, zasliženju, oslovskega kašlju, katárjem in vnetjem jabelka in sapnika, proti akutnemu in kroničnemu prsnemu in plučnemu kataru, krvavemu kašljanju, bruhanju krvi in naduhi.

Spričalo:

Podpisani s tem naznanja trpečemu človečanstvu, da je Mayerjev prsni sirop v različnih boleznih na sopilih, kakor proti zastarelemu plučnemu kataru, hripavosti itd. z najboljim uspehom rabil.

V Kamenici na Českem.

Dr. Novak, mestni fizik.

Za konjske posestnike in gospodarje.

Zdravilna tekočina (Rekreations-Fluid) za konje

od c. kr. živinozdravnika **Chrausta**.

Živinozdravilna štupa za konje, govedl in ovce.

za konje, govedl in ovce.

KVIZDOVA

Korneuburška živinska štupa

(Korneuburger Viehpulver)

za konje, govedl in ovce.

Jako imeniten in važen

LIEBIG-OV

mésni izleček (Fleischextrakt)

iz južne Amerike (Fray Bentos)

izdelavan po Liebigovem društvu za mésni izleček v Londonu.

Izleček je le onda pravi, ako nosi piskerc podpis profesorja J. pl. Liebiga in M. p. Pettenkoferja kot poročstvo dobrega in izvirnega blaga.

Ta izleček, ki se napravlja iz najčisteje in najfrišnje govedine nima v sebi niti masti niti limnine. V enem funtu ima ta izleček vse v vroči vodi raztoplje množine od 34 lb. čistega mesa ali pa od 45 lb. mesnine z mastjo, žilami in kostmi vred.

Vsaka vegetabilna hrana (grah, bob, leča, kruh, krompir, riž, koruza, proso,) ako se jej pridene mésnega izlečka, dobi ono tečnost in vrednost, katero ima frišno meso ali animalična hrana.

Izleček (sam ali z vinom pomešan) je najizdatnejše krepčilo za bolnike, ozdravljajoče se in oslabljence.

Kot zdravilo za vojaška in marnska bolnišča, za lazarete, sploh za vsako bolnišnico, za zakladanje s živežem v trdnjavah in ladijah, za popotnike, gostilničarje, za barivce (Garköche) in rodovine na deželi je mésni izleček nenadomestljiv izdelek; tako tudi za kolonije, kjer se frišno meso ne da ohraniti in je predrago.

Kako naj se rabi:

Četrta del čajske žličice izlečka raztopljenega v veliki skudelci vroče vode. Kteri naj se kolikor potreba soli pridene, zadostuje, da se mahoma napravi krepka juha.

Barva juhe naj bo temno-žolta, ne rujava; če se vzame več izlečka, postane aromatični okus juhe za mnoge premočan in neprijeten.

Zadobi se izvrstna juha, če se s kratka juhina zelenjad (seleri, korenje, luk, čebula, krompir itd.) brez ali še boljše z nekoliko slanine ali masti skuha in se potem pridene potrebna množina izlečka in soli.

Mésni izleček ima tudi v najbolj koncentriranem stanju vse množine omák (sauce) in je torej kot podlaga za pripravljanje vseh mésnih jedil neprecenljive vrednosti; prav malo izlečka že zadostuje, da se moč in okus jedil, zlasti navadnih domačih juh mahoma zboljša.

Wilhelmsdorferska šokolada iz sladnega izlečka.

(Malzextrakt-Chokolade.)

Na 9 izložbah nagrađovana.

Po izreku c. kr. prof. Heller-ja na dunajski kliniki je ta šokolada edino prava.

Wilhelmsdorferska sladna šokolada je jako tečna, ni zaporčna, priporoča se zlasti onim, katerim so škodljivi razgrevaljoči užitki, posebno pa za vse tiste, ki so na prsih bolni.

Cena: $\frac{1}{12}$, $\frac{1}{6}$ in $\frac{1}{3}$ zavitek šestero haž po 50 kr., 70 kr., 1 f. 20 kr., 1 f. 60 kr., 2 f. in 3 f. za funt.

Priznavajoče pismo: „Ker mi Vaš sladni izleček izvanredno dobro tekne, prosim Vas, pošljite mi 4 pakete šokolade iz sladnega izlečka itd. Berger, umetelni mlinar v Schwertbergu na gorenjem Avstrijskem.“

 Zaloga za Maribor
pri **F. Kolletnigu**, Tegetthoffova cesta.

Wilhelmsdorferska fabrika

za sladne (malz) produkte Avgusta Jos. Küfferle-ta & comp. (Dunaj.)

Op minjaje na izreke c. kr. prof. **Oppolzer-ja** in **Heller-ja** na dunajski kliniki, prosimo, naj se naši sladni fabrikati nikar ne zmenjujejo z Hoffovimi sleparijami.